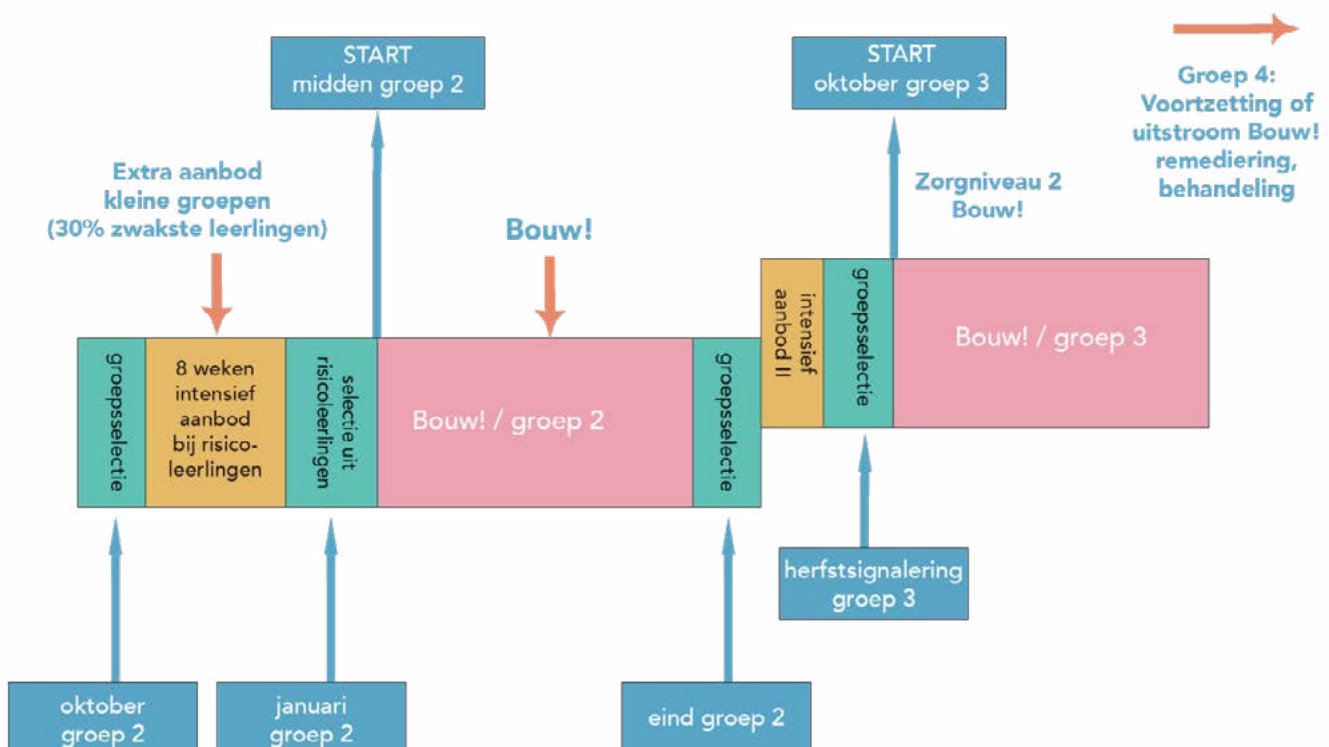

Bijlage 8A: Bouw! inzetten op ON3

Bouw! Is een computergestuurd interventieprogramma dat is ontwikkeld om leerlingen die een risico lopen op problemen met lezen en spellen preventief en vervolgens remediërend hulp te bieden in groep 2 en 3.

Bouw! Is een gestandaardiseerd programma dat vroegtijdig en langdurig kan worden ingezet op ondersteuningsniveau 3. Er worden (deel)toetsen afgenomen waarmee nagegaan kan worden wat een leerling beheerst. Het advies is deze tussentoetsen onder supervisie van de leerkracht of de intern begeleider te laten afnemen: zij blijven immers verantwoordelijk voor de beginnende leerlingen in de klas. Als een leerling ondanks intensief werken met Bouw! geen of nauwelijks vooruitgang laat zien bij tussentijdse observaties en hoofdmetingen, is het op basis van de digitaal opgeslagen gegevens aantoonbaar dat de school heeft voldaan aan zijn zorgplicht op ondersteuningsniveau 3. Voorwaarde hierbij is dat er 4 x 15 minuten per week begeleiding is geboden.

Interventie	Specifieke indicaties
<p>Connect Klanken en Letters</p> <p>Interventieperiode 1 van groep 3, sept. – febr.</p> <p>Doelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. klankbewustzijn 2. letter-klankkoppeling 3. aanvankelijke leeshandeling 	<ol style="list-style-type: none"> 1. kind zit in de eerste fase van het aanvankelijke leesproces 2. kind kan meerdere letters nog niet benoemen die al wel aan bod zijn geweest in de leesmethode (het gaat niet om vlot benoemen en ook niet om structurele verwarringen, zoals b/d) 3. kind heeft evt. nog moeite met het toepassen van de leeshandeling
<p>Connect Woordherkenning</p> <p>Interventieperiode 2 van groep 3, febr. – april. Kan t/m groep 4 worden toegepast.</p> <p>Doelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. volledig omzetten van alle letters binnen woorden om tot adequate woordherkenning te komen 2. leren lezen van medeklinkerverbindingen en meerlettergrepige woorden <p>Nauwkeurigheid belangrijker dan tempo.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. kind kent vrijwel alle letters (b/d kunnen nog verwisseld worden en sommige tweetekenklanken) 2. kind kan de leeshandeling uitvoeren 3. herhaald aanbieden op woordniveau verbetert duidelijk de herkenning van de aangeboden woorden, zowel qua accuratesse als snelheid 4. leren decoderen van medeklinkerverbindingen en meerlettergrepige woorden verloopt moeizaam 5. lezen verloopt relatief vlot en met relatief veel fouten
<p>Connect Vloeiend Lezen</p> <p>Interventieperiode 3 van groep 3 én drie interventieperiodes van groep 4, evt. interventieperiode 2 van groep 3.</p> <p>Kan ook na groep 4 worden gebruikt voor zeer zwakke lezers: kinderen die onvoldoende stilleesvaardigheden hebben om zelfstandig voldoende 'leeskilometers' te maken.</p> <p>Doelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. automatiseren van de woordherkenning 2. vloeiend lezen van tekst 	<ol style="list-style-type: none"> 1. kind benoemt vrijwel alle letters (b/d kunnen nog verwisseld worden en er kunnen enkele verwisselingen en onzekerheden zijn m.b.t. sommige tweetekenklanken), 2. leeshandeling wordt correct uitgevoerd, maar wel vaak traag 3. herhaald aanbieden op woordniveau verbetert niet duidelijk de herkenning van de aangeboden woorden 4. grillig en onvoorspelbaar patroon van moeilijkheden (blijkt uit running records) 5. lezen verloopt erg langzaam, vrij nauwkeurig en vaak spellend 6. toetsscores voor spelling zijn relatief beter dan voor lezen 7. achtereenvolgens benoemen van letters is opvallend traag 8. rekenproblemen bij dagelijks rekenen in de klas (m.n. rijtjes in het schrift) 9. leesprestaties opvallend wisselend 10. leesvermoeidheid, afleidingsmanoeuvres 11. opvallende woordvindingsproblemen

<p>Doelgroep</p>	<p>RALFI is een ondersteuningsmethodiek bedoeld voor kinderen in groep 4 tot en met 8 die spellend kunnen lezen en blijven volharden in een te laag leestempo. Het gaat om zeer zwakke lezers die AVI-E4 nog niet behaald hebben.</p>
<p>Uitgangspunten</p>	<p>Uitgangspunt van deze methodiek is dat oefenen alleen aantrekkelijk is als er sprake is van intrinsieke leesmotivatie en leesplezier. Er worden drie manieren genoemd om de motivatie te stimuleren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) aantrekkelijkheid van het boek (kiezen voor tekstfragmenten uit aantrekkelijke boeken met rijke taal) 2) de kwaliteit van de sociale interactie rondom het boek (op enthousiasmerende manier over de teksten spreken met de kinderen) 3) de succeservaring (het opdoen van succeservaringen moet leiden tot competentiegevoelens bij de leerlingen). <p>Er is een vaste volgorde van activiteiten/fasen binnen elke sessie: voorbereiding, oriëntatie, voorlezen en interactie, koorlezen, duo-lezen of papegaai lezen, feedback/ zelfevaluatie.</p>
<p>Materialen</p>	<p>RALFI is geen programma, maar een methodiek; er wordt dan ook geen oefenmateriaal geboden in een bepaalde volgorde. De methodiek is gebaseerd op het ondersteund en herhaald lezen van interessante en leeftijdsadequate teksten, bij voorkeur afkomstig uit goede kinderboeken (bijvoorbeeld het boek dat de leerkracht voorleest).</p>
<p>Uitvoering</p>	<p>De methodiek wordt vier tot vijf keer per week uitgevoerd in bijeenkomsten van 20-30 minuten. De begeleiding wordt gegeven door de leerkracht, al dan niet ondersteund door een leesspecialist. Deze sessies, waarin de nadruk ligt op voorlezen, nalezen en praten over de tekst, kunnen individueel of in een groepje worden uitgevoerd.</p>
<p>Meer informatie</p>	<p>Handleiding RALFI:</p> <p>https://dyslexiecentraal.nl/sites/default/files/media/document/2021-07/Analyse%20RALFI%20%28Smits%2C%202008%29.pdf</p> <p>https://dyslexiecentraal.nl/sites/default/files/media/document/2019-09/RALFIhandleiding.pdf</p> <p>www.rijketaal.org/ralfi</p>

Bijlage 9: Handelingsplan schrijven

Wanneer bij een leerling intensieve begeleiding wordt ingezet op ondersteuningsniveau 3 dan wordt dit vastgelegd in een handelingsplan samen met de resultaten op de hoofd- en tussenmeting. Dyslexie Centraal heeft hiervoor een format ter beschikking gesteld.

<https://dyslexiecentraal.nl/doen/materialen/format-handelingsplan-technisch-lezenspellen-ondersteuningsniveau-3>

Dyslexie Centraal geeft ook duidelijke richtlijnen voor een handelingsplan:

Normatieve richtlijnen voor een handelingsplan:

- De beginsituatie is aangegeven (nulmeting)
  - Welke toets is afgenomen en wat was het resultaat (score, niveau)?
  - Waar laat de leerling uitval zien? (foutenanalyse, mag ook los beschikbaar zijn).
- Er zijn SMART-O-doelen opgesteld voor deze individuele leerling
  - De doelen zijn specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdsgebonden, onderwijsbaar.
  - Wat moet worden verbeterd? (bijv. uitbreiden letterkennis, fonologische vaardigheden, verbeteren leesaccuratesse, verhogen leestempo, beheersen regel open en gesloten lettergreep).
  - Er wordt aangegeven wanneer er met welke toets(en) wordt geëvalueerd.
- Er is beschreven hoe de hulp wordt georganiseerd
  - Wie geeft de begeleiding? (lees-/spellingspecialist, leerkracht, onderwijsassistent)
  - Op welke momenten en hoe lang?
  - In welke periode/aantal weken wordt de hulp geboden?
  - Hoe groot is de groep leerlingen die tegelijkertijd begeleiding krijgt?
  - In welke ruimte? (In of buiten de klas? Op de gang, in RT-ruimte etc.)
- Hoe wordt het doel bereikt? Welke materialen en methodes worden op welke manier gebruikt?
- Evaluatie
  - Welke toets is afgenomen?
  - Wat is het resultaat?
  - Zijn de doelen bereikt?
  - Vervolg?